

Avinguda Colomer

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Avinguda Colomer, s/n.
Alçada: 208

Coordenades:

Latitud: 41.440498559862
Longitud: 1.8682980537415
UTM Est (X): 405458
UTM Nord (Y): 4588277

Classificació

Número de fitxa 08091 - 156
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Segle XX
Any 1910 - 1935
Autoria de l'element: Josep Ros i Ros
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immobile / 8401-I
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2640
Generalitat i altres inventaris
Accés Obert
Ús actual: Residencial
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida
Fitxes associades:

[Torre Clanchet](#)
[Torre Raurich](#)

Torre Haeffner

Torre Casabó

Torre Gaynés

Torre Pomar

Casa Serra

Casa Trabal

Autoria de la fitxa

Martí Picas

Data de registre de la fitxa:

dv., 17/05/2024 - 00:59

Descripció

L'avinguda Colomer es configura com un eix viari destacable per la seva amplitud superior a la mitjana del que existia fins al moment a Gelida, embellit amb una alineació d'arbres i flanquejat per torres residencials d'estiueig a banda i banda, situades en un terreny relativament pla, en contrast amb els desnivells característics del poble. Aquest sector va experimentar un desenvolupament significatiu durant el primer terç del segle XX, convertint-se, ara, en un dels carrers més emblemàtics per a l'observació de l'auge de l'estiueig en la localitat d'aquella època. Aquesta avinguda es caracteritza per una densa concentració de torres i cases de l'estil noucentista, les quals es distingeixen per les seves façanes elegants i jardins ben cuidats. No obstant això, la pèrdua de diverses d'aquestes edificacions ha esvaït parcialment l'encant original de l'avinguda. La casa Pomar o la torre Rourich són bons exemples de l'estil de l'avinguda.

La primera onada de torres d'estiueig la podem ubicar a la zona del carrer de Sant Lluís i l'aproximació al poble pels vials inferiors. A continuació, amb l'avinguda Colomer, s'inicià un procés una mica diferent, ja que es va urbanitzar un espai nou que havien estat terrenys agrícoles, amb la voluntat expressa i planificació d'establir un nou espai on ubicar les torres d'estiueig. D'aquesta operació urbanística, amb un marcat estil noucentista, en va sorgir l'avinguda Colomer. Després de la guerra, es va produir una altra onada de construcció a la falda del castell, a la zona dels Tarongers. A més d'aquests dos grups, és important mencionar el gran nombre d'estiuejants que es van establir dins del poble.

Escenari d'algunes pel·lícules d'època. No obstant això, l'evolució posterior ha comportat canvis que han afectat la integritat del conjunt. L'enderrocament d'algunes de les cases noucentistes per donar pas a noves construccions ha alterat en certa manera la cohesió arquitectònica de l'àrea.

Malgrat aquests canvis, l'avinguda Colomer encara manté el seu caràcter residencial, amb un encant propi. Aquesta via, protegida com a Bé Cultural d'Interès Local, continua sent un testimoni viu del passat i un referent per a la comunitat de Gelida.

Història

El conjunt de cases de l'avinguda Colomer, construïdes entre els anys 1910 i 1935 s'entrellaça amb la història del desenvolupament urbà i l'auge de les segones residències durant el segle XX del poble per captar en el moviment d'estiueig de la burgesia Barcelonina, la possibilitat d'establir-hi una residència d'estiu. Aquesta avinguda ha estat una de les àrees residencials més característiques de Gelida.

El desenvolupament de l'avinguda Colomer, va ocupar part de la finca de la masia de Can Santfí, del qual Joan Colomer i Guitart (1878 - 1936) n'era propietari. La planificació inicial d'aquest espai reflecteix les influències de les ciutats-jardí europees, amb una disposició centrada en l'estètica i el benestar dels residents. Aquesta visió, plenament contemporània de zona residencial, incloïa un passeig arbrat (el més

ample de Gelida) i flanquejat per torres residencials amb pati i jardí a banda i banda. L'industrial barceloní Ramon Trabal Palet, el qual es va quedar una de les parcel·les (casa Trabal), de la mà de l'arquitecte municipal Josep Ros i Ros (1885 - 1951) es convertiren en els principals promotors de la zona. L'any 1924, l'Ajuntament de Gelida va promoure la pavimentació del carrer i l'enllumenat central de l'avinguda segons l'estudi de Gemma Alonso.

El 1917 Delfí Mas, de la nissaga de constructors i projectistes de Gelida construeix les dues primeres torres de l'avinguda Colomer, les cases Trabal i Pomar. El treball de Joan Rosselló i Raventós (1990) recull l'obra i l'activitat de la nissaga dels Mas, una família de paletes, constructors i arquitectes que han tingut una presència molt important en la vida de Gelida durant els segles XIX i XX. La configuració de la Gelida moderna no seria la mateixa sense aquesta influència, la qual ha significat, entre altres aspectes, la introducció del Modernisme a Gelida, la construcció de molts edificis representatius i la redacció del primer Pla General d'Urbanisme a principis de 1980.

Des de la primera meitat del segle XIX, els Mas han intervingut sense interrupció en el procés de construcció de la Gelida actual, amb dos-cents anys d'una activitat amb repercussió pública. L'herència constructiva de Mariano Mas va ser recollida pel seu hereu, Francisco Mas i Romana, que es va dedicar de ple a l'ofici de constructor de cases consolidant la nissaga al poble entre 1860 i 1886. La següent generació va bifurcar l'activitat de la família. L'hereu, Mariano Mas i Civil, es va mantenir a l'empresa familiar, mentre que el segon fill, Lluís Mas i Civil es va dedicar a la construcció de cases i va ser el primer Mas que es va decidir a projectar obertament. La prematura mort de Lluís Mas el 1906 va obligar el seu fill, Delfí Mas i Valls a enfrontar-se al negoci a l'edat de dinou anys. Delfí va buscar la presència d'arquitectes de prestigi en les seves obres i va construir gran part de l'arquitectura de prestigi de l'època.

Bibliografia

ALONSO, Gemma (2012). L'estiueig a Gelida 1880-1940. Anàlisi dels fons documentals i fotogràfics. Treball de recerca del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents. Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents.

CARAFÍ, Mercè (1998). L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965. Efadós Editorial.

PALOU, Xavier (2006). "Avinguda Colomer, que n'ets de maca!". Programa Festa Major 2006, p. 49.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). Gelida. Retrats d'un temps. Andana Edicions.

ROSSELLÓ, Joan (1989). "L'arquitectura i l'urbanisme d'estiueig al Penedès". Miscel·lània penedesenca, Vol. 13, pp. 421-437.

ROSSELLÓ, Joan (1990). "Els Mas, nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida". Miscel·lània Penedesenca. pp. 493-512.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Programa de Festa Major 2006](#)

[Els Mas, nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida](#)

[L'arquitectura i l'urbanisme d'estiueig al Penedès](#)

